

Uddrag af Chr. 5 matrikel HENNE SOGN opmålt i august 1683

Følgende er en blanding af originaltekst og moderniseret tekst (for at lette en evt søgning).
14000 kvadratalen = 1 tønde land (ikke at forveksle med 1 tønde hartkorn).

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=1> og senere

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=179>

HOUSTRUP Bye

Består af 8 hele gårde, som beboes af

1. Christen Poulsen	½gd	184233 al ²	Ryttergods
2. Niels Pedersen	½gd	169700 al ²	-
3. Christen Pedersen	½gd	194795 al ²	Riberhus + 42527 al ² andetsteds
4. Jens Pedersen	½gd	207223 al ²	Ryttergods
5. Eske Bjørnsen og Christen Christensen jun.	½gd	274697 al ²	Hennegård Niels Nielsen
6. Søren Jørgensen	1 gd	246574 al ²	-
7. Jørgen Mortensen	1 -	411208 al ²	Riberhus
8. Jens Poulsen	½gd	170033 al ²	Ryttergods
9. Mette Chr. Gundesens	½gd	174677 al ²	-
10. Christen Sørensen	1 gd	290426 al ²	-
11. Niels Gundesens og Niels Baldtzersen	1 -	404402 al ²	-
BOLSHUSE			
1. Hans Christensen		131644 al ²	Ryttergods
GADEHUSE			
1. Søren Jørgensen		27768 al ²	Riberhus
2. Christen Christensen skrædder		62982 al ²	Søvigård, Anders Nielsen

Der er 8 tægter

1. Vester Heede tegt
2. Høyagers Tegt
3. Grønddigger tegt
4. Lang Høys tegt
5. Kier Moese tegt
6. Follerbiertegte
7. Grøn Høys tegt
8. Hørre Høys tegt

Og forskellige jorder bruges af folk fra andre sogne.

Tørfue Moese hafuer de Ingen, Liungsledt og Heedetørfue hafr de ganske ringe af i blandt sandbakrne Eller Kiøber de deris tørf og Ildebrand i miehlellr? toe ba.. till derris Gierdzal bruger de Grønsuer som de grafuer Op paa deris Marker. Derris Hiull og gangs tømmer kiøber de udi Vaahr Bye. Linie Fischerie hafr de udi Vester Hauf, ud af Koller Huilling og Skulder till deris hussis Fornødenhed. Indlendische fersche Søer hafr de Ingen.

De lader Mahle udi Henne Mølle deris Brødkorn, mens Maalt og grynkornd Maahler de paa deris Hand Querne.

Derris Fædriffit ligger Vesten for Byen i blandt de stœrre Sandbakr og grendser ud ud till Vester Hauf, og bestaar udi Hallem og Nogle faa Liungplede.

Eller beklager samplig Byemend dennem at de ud af det meget Sand Lider stœr skade paa derris Marcher som Nog Her Om udi eigenen er at see, tillmed opskyllelse af Vesterhaf paa deris Engbond saa det Aar Effter Aar aftager, og den stanch udaf Hafuet forderfuer dennem deris sæd Naar den staa i Dræ saa det undr tiden blifuer gandsche Suang.

Derefter kommer opmåling af alle markerne indtil opslag 34, hvor starter

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=34> og senere

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=246>

NEDER FIDDE bye, som består af 5 hele gårde og 1 bol

1. Niels Poulsen	½gd	383631 al ²	Hennegård
Niels Sørensen	½gd		-
2. Niels Gregersen	½gd	511777 al ²	-
Peder Pedersen	½gd		-
3. Knud Poulsen	½gd	585504 al ²	-
Søren Nielsen	½gd		-
4. Christen Jacobsen	½gd	366318 al ²	-
Peder Gregersen	½gd		-
5. Christen Jensen	1 gd	352308 al ²	Riberhus
6. Jens Sørensen	1 boel	221216 al ²	Ryttergods - og senere tilføjes

8. Anne Jens Henriksens enke 1 hus 19356 al² -
Clemend skrædder husmd 30561 al²

Til bemeldte by ligger en mark Fidde Mark*, som består af 9 tægter.

*ligger til syd mod bymarken og nord mod Roeldsø, mod øst til heden og vest til Filsø

1. Hummelumtegt i år sået med rug
2. Formeltegt i år sået med byg og boghvede
3. Heedetegt i år sået med rug, byg og boghvede, og noget ligger grøn
4. Harrehøytegt ligger til hvile i år
5. Krog Rum -do-
6. Røgels (Roggels)tegt -do-
7. Roels(ø)agertegt -do-
8. Mellum Wangtegt i år sået med rug og boghvede
9. Svinhøystegt i år sået med rug

Noch befindis udi bem. Fidde Bye Et Gadehuuß, Som beboes af Anne Jens Hendrichsens oc er Rytergotz, oc hafuer nogen Agerjord som findis I Forretningr Anteignet

Item Christen Jacobßen oc Peder Gregerßen En Øde Gadehuus Jord som de hafuer udi brug, Oc Nielß Thommeßen tilforn haffuer beboet, ligger til Siøviggaard.

Noch Et Huuß Som Clemmend Jeßen paaboer oc ligger till Siøviggaard, Som oc haffuer nogen Ager Jord.

Skouf eller Gierßsel Intet. Offuerdrifften er kun Ringe paa Lille Kier, Eller Intet. Tørfueschiær Ingen uden Skudtør, Som bestaar af Sand. Engbonden bliffuer af de 8te taxermænd anteignet.

Fischerie Angaende, da kunde de vel haffue den udi Fiilsøe, mens for Omkostnings schyld med Baade oc Redschab at ... ved lige, fischer de Intet uden nogen schull till Huusbehoff.

Lader mahle udi Henne Mølle.

Derefter opmåling af markerne, og på ops. 51 en optegnelse om sædskiftet i tægterne.

På <http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=56> og senere

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=289>

DYREBY

består af 5½ gårde og 2 bol

1. Søren Christensen	½gd	390325 al ²	Søvigård	+ andre steder	35223 al ²
Christen Sørensen	½gd		-		
2. Jens Nielsen	½gd	260173 al ²	-		
3. Matthis Christensen	½gd	413394 al ²	-		
Christen Christensen	½gd		-		
4. Hans Poulsen	½gd	493207 al ²	-	+ andre steder	19152 al ²
Thomis Olsen	½gd		-		
5. Eske Christensen	¼gd	519302 al ²	Ryttergods	+ andre steder	10901 al ²
Christen Olsen	½gd		-		
Karen Christens	¼gd		-		
6. Poul Christensen	½gd	283548 al ²	-	+ andre steder	28238 al ²
Jørgen Christensen	½gd		-		

BOLSMÆND

1. Jørgen Thygesen		147933 al ²	Søvigård	+ andre steder	20455 al ²
2. Christen Jensen		135322 al ²	-		

Til samme by ligger en mark kaldet Dyreby mark, som består af 11 tegter:

1. Hummelumtegt i år sået med rug, sås ellers med 1. 'Kierfue' byg 2. 'Kierfue' rug, hviler 5. år
2. Østerlumtegt i år noget sået med rug, noget med havre, resten hvilet i år, ellers som ovf.
3. Faaring i år sået med byg, det øvrige
4. Biuggum i år i hvile, ellers som ovf (1)
5. Nørheede som ovf (1), men hviler ellers 8-10 år.
6. Synderheede som no 5
7. Sandtegt -
8. Medertegt -
9. West Toft i år i hvile, ellers som (1)
10. Snaage -do-
11. Nørmed -do-

Skouf eller Unterschouf Ingen, Offuerdrifft Ingen uden noget paa de huilende Agre, Tørfueschier Ingen uden paa Heeden, som bestaar mestendeels af Sand.

Fischerie Ingen, uden huad de til Nødtørft kand fische med En I Fiilsøe. Lader maahle udi Henne Mølle.

Nogle har noget jord i Fidde mark og omvendt mv.

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=76> og senere

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=343>

HENNEBJERG opmålt 13 aug.1683

består af 6 hele gårde

1. Michel Pedersen	½gd	185757 al ²	Ryttergods
2. Peder Christensen	½gd	202313 al ²	-
3. Peder Bruun	½gd	135215 al ²	Hennegård + andre steder 17071 al ²
4. Søren Hansen	½gd	137324 al ²	- + andre steder 22360 al ²
5. Laurs Bachsensens enke	1 gd	168613 al ²	Ryttergods + andre steder 25891 al ²
6. Anders Nielsen	½gd	193737 al ²	Ribe hospital + andre steder 23855 al ²
7. Niels Sørensen	½gd	186993 al ²	-
8. Niels Nielsen	½gd	159856 al ²	Riberhus + andre steder 26576 al ²
9. Oluf Nielsen	½gd	148899 al ²	- + andre steder 19931 al ²
10. Oluf Pedersen	½gd	175360 al ²	Ribe Domkirke + andre steder 20531 al ²
11. Christen Iversen og Peder Olufsen BOLSHUS	½gd	170624 al ²	- + andre steder 22941 al ²
12. Peder Sørensen		81505 al ²	Ryttergods + andre steder 4735 al ²

Til byen er 7 tegter:

1. Langagertegt i år havre og boghvede
2. Søe Vang tegt rug og havre
3. Hiøren Vang tegt byg og boghvede
4. Synder Kalling tegt hviler i år
5. Medder tegt havre og rug
6. Leer Vangs tegt hviler i år
7. Meehl Vangs tegt i år rug og boghvede

Derefter på de næste sider en opgørelse over hvor beboere har marker i andre 'byer' og sogne. Till forbemelte Hennebierr Bye hafuer de inge tørfuemoebe eller Heede, mens maa Vare om deris Ilde Braand paa Andre steder.

Linie Fischerie med Kraagge hafr de udi Vester Siede haf 2de gange Om Aaret Nembl. Om Vaaren og Effterhøest udaf Flyndr, Huilling, Koeller og torsch till deris huusis fornøden Brug, det øfrige forhandlr de udi Kiell.

Fersch Fischerie hafuer de saauidt deris Engbond og March sig Strecher Omkring Roelsøe udaf geeder, Braßen og schaller.

Till deris Gierdzell hafr de indtet andet end Grønsuer som de grafuer op udi Birch Kier - Huor udi Heenne, Nebbel, Ouedrop Sogner ere participant udi med deris Fædrift som er En gansche Ringe Deell. Og till forbemelte Heennebierr Bye Ingen Anden Fædrift hafr for aarsager det dennem at leie Gressbed paa andr marker till deris Fæ..d.

Hiull og gangs tømmer kiøber de udi Vaaher Bye. De Lader Maalle udi Henne Mølle.

Mens deris Maalt og grynokorn Maaller de hiemme paa deris hand Querne.

Udaf Flyesand Lider de stoer schade paa deris Marker ... af gulle Merker som betager Vexten fra Kornet paa Agrene.

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=107> og senere

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=393>

KLINTING bye opmålt 15. august 1683

består af 8 hele gårde og efterskrevne bol

1. Christen Sørensen	½gd	123489 al ²	Ribe kloster + andre steder 12542 al ²
2. Søren Jensen	½gd	105787 al ²	- + andre steder 10723 al ²
3. Christen Jørgensen	½gd	205077 al ²	Jacob Stigelmand i Kiel
4. Christen Mickelsen	½gd	175721 al ²	Doktor Lydig i Ribe + andre steder 9552 al ²
5. Peder Pedersen	½gd	153280 al ²	- + andre steder 12814 al ²
6. Jørgen Jensen	½gd	282301 al ²	Ryttergods
Christen Nielsen	½gd		-
7. Maren Pedersdatter BOLSHUSE	½gd	185504 al ²	Jacob Stigelmand i Kiel
8. Michel Christensen		280419 al ²	Ryttergods + andre steder 32101 al ²
9. Christen Nielsen		145480 al ²	Riberhus + andre steder 19883 al ²
10. Mads Knudsen GADEHUSE		227860 al ²	Ribe kloster + andre steder 35989 al ²
1. Maren Gødtzdatter		32770 al ²	Riberhus
2. Maren Hansdatter		13200 al ²	Søvigård, Anders Nielsen

Til byen hører 11 tegter:

1. Klinting Heede tegt i år rug
2. Mellem Vang tegt hviler i år
3. Grøn Høy tegt - og en del havre
4. Vester Kier Vangs tegt hviler i år
5. Øster Kier Vangs tegt - og en del havre

6. Øster Vang tegt	byg og boghvede
7. Sten Vang tegt	rug i år
8. Kromos tegt	hviler i år
9. Bred Vang tegt	-
10. Fyer Maal tegt	rug og havre
11. Kallund tegt	byg i år

(Beliggenheden af de enkelte tægter er beskrevet under opmålingen)

Tørfue Mosser hafuer de ingen, Ey heller Hæde og Liung Slet. Mens maa kiøbe det paa Andre Steder, hvor de Best kand det Bekomme.

Linnie Fischeri hafuer de udi Vester Siede Haf tuende Gange om aaret, af Koller, Huilling Och Flynder til hußsis Fornødenhed det øfrige forhandler de huor de sielf best Siunis.

Fersche Søer hafuer de icke. Lader Maalle udi Henne mølle.

Fædrifft hafuer de icke Andet End som de Søger paa den huillende Ager Jord Eller og leier paa andre Byes Marcker, som udi Kaaele?, Nebelle og Borgs Byes Marcker, huor de bequemmeligst af forskri..er Byers Mænd kand der om for Eenis. Efftersom Meer En de 2de Dehler af deris Marck saa Vel som Fædrifften, Er formedelst Sand og Guds Vejer, bort tagen og Ødelagt, huor paa de haffuer it tings Vider med 12 Mænds Bekreffelse.

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=130> og senere

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=431>

STAUSØ bye ligger til Hennegaard tilhør Anders Nielsen paa Søevig.

Består af 5 gårde:

1. Peder Christensen	½gd	557747 + 34760 al ²
Anders Sørensen	½gd	
2. Niels Hansen	½gd	545189 + 7679 al ²
Peder Poulsen	½gd	
3. Hans Jensen	1 gd	458526 + 10320 al ²
4. Jørgen Jensen	1 gd	434574 + 13292 al ²
5. Simon Gundersen	½gd	479315 + 10527 al ²
Christen Jensen	½gd	

Till Samme Bye ligger En Marck, kaldis Staufnsøe March oc bestaar udi 8 Tegter

1. Syndergrydehøys tegt	hviler i år	(skiftet beskrevet på ops.131, ikke medtaget her)
2. Mellumvangs tegt	-	
3. Nørgryde tegt	-	
4. Store Kirckehøys tegt	-	
5. Lille Kirckehøys tegt	i år sået med rug	
6. Mølhøys tegt	-do-	
7. Schadel tegt	i år sået med byg	
8. Sandtegt	i år sået med boghvede	

Skouf eller Gierdsel Intet - Offuerdrifft - Tørfueschier - Engbonden findis af de 8te taxermænd anteignet - Fischeri - Lader Mahle udi (ikke udfyldt)

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=143> og senere

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=458>

GAMMELTOFT

Som er Enneste Gaard och ligger under Henne Gaartz Hoeffuet Gaardn og beboes aff

Christen Gundersen og 246160 al²

Anders Jørgensen

Till forschr. Gaard ligger 1 March kaldis Siømes March, Huor af En dehl Effter Bondens Egen Berretning kand Saas med En Kierre Byg och 1 Kierr Rug, och Lidet Hafr, huieler derffter i 6 a 7 Aar. Schoufs Parter Eller Giersell Indtet, Fædrifft Paa Heeden Ellers Indtet. Lader Maahle udi Henne Mølle.

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=147> og senere

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=462>

HIULSAGRE Er en Eeniste gaard, oc ligger til Hennegaard. Samme gaard beboiß aff

Søren Jørgensen/Jessen ½gd 279750 al²

Søren Hansen ½gd

Till bem. Gaard ligger En Marck kaldis Hiuls Agre March, huoraf En Deel, effter deris Egen Bertning, undertiden Saa med Biug, undertiden med Rug oc Hafre, oc huiler derpaa, for mangel aff Gødning udi 7 Aar, mens huos den kand bliffue giødet, huiler den 4. Aar.

Skouf eller Gierdsel Intet. Offuerdrifft Ingen uden paa den Sorte Heede, oc eller nogen Mose som de kand tiure deris qveg. Tørrfueschier paa Heeden til Fornødenhed. Lader mahle paa Henne Mølle.

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=151> og senere

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=464>

Først et par sider skrevet af præsten selv, Knud Michelsen Hoe, 9. august 1683.

HENNE PRÆSTEGÅRD 572323 + 130724 al²

Der findes i Præstegårdens Mark 'hourudi Ingen paticiperer' 111 stykker ager, som deles af en vej i 2 marker kaldet Østermark og Vestermark. Østermark er en høj, skarp, hvid sandmark, Vestermark med undtagelse af 1 tægt noget bedre. Der er 12 tægter:

1. Søetegt - 12 agre
2. Hiemtegt - 11 -
3. Digetegt - 9 -
4. Kiærtegt - 8 -
5. Siffvetegt - 9 -
6. Tordentegt - 8 -
7. Østertegt - 8 -
8. Westertegt - 9 -
9. Bancktegt - 9 -
10. Steentegt - 9 -
11. Heetegt - 9 -
12. Bierretegt - 10 -

Desuden ligger på Kirkeby mark 26 agre under præstegården i 3 tægter Vestre Kirketegt, Synder Kirketegt og Nørre Kirketegt med hhv. 8-9-9 agre.

På Hennebjerg mark endvidere 4 agerstykker, som bortlejes.

Desuden beskrives lidt mere om fiskeri, græsning, tørvegravning og lyngslet, som der ikke er meget af.

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=159> og senere

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=468>

KIRKEBY tilhører Anders Nielsen på Søvigård og ligger til Hennegårds Hovedgård og består af 6½ bol:

1. Christen Nielsen	1 bol	125269 al ²
2. Jørgen Michelsen	1 -	113634 al ²
3. Niels Thygesen	½ -	73360 al ²
4. Niels Gundersen	1 -	155095 al ²
5. Christen Hansen	1 -	113656 al ²
6. Jørgen Gundersen	1 -	107327 al ²
7. Jens Poulsen	1 -	99323 al ²
HUSMAND (optræder i sidste opgørelse)		
Poul Pedersen		19148 al ²
Maren Jenses		5065 al ²

Til samme Bye ligger En Marck kaldis Kirckebye Marck, Som effter deris Egen Udsigelse bliffuer effter haanden brugt En Deel med 1 Kierfue Biug oc 1 Kierfue Rug, oc huiler derpaa for Jordens scharphed schyld udi 6 a 7 Aar. Skouf eller Gierdsel Intet, Offuerdrift Ingen, Tørfueschier Ingen, Fischeri Ingen, uden noget lidet til deris Føde udi Filsøe. Lader Mahle udi Henne Mølle.

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=166> og senere

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=484>

KLØVGAARD

Er En Eeniste gaard, som ligger till Riber Domb Kircke, oc beboes aff

1. Hans Frandsen ¼gd 169286 + 723289 + 42974 al²
2. Christen Sørensen ½gd
3. Jens Jensen ¼gd

Ved gården ligger Kløvgårds mark, som sås med skiftevis boghvede, rug og byg og så hviler 8-10 år. Skov, gærdsel, overdrev og tørveskær findes ikke. Maler i Henne mølle. De har 10 stk agerjord i Stavsø.

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=171>

<http://ao.salldata.dk/vis1.php?bsid=126220&side=488>

HENNEGÅRD HOVEDGÅRD og MØLLE tilhører Anders Nielsen på Søvigård

Opmåles til 1897958 + 721023 + 37980 al²

Møllens jord opmåles til 20001 al²

oc er hannem Ao 1679 af CommiBarierne udlagt, det Herlighed, Sampt Anden tilliggende Jord som bereignes udi 14 Tegter bestaar udi Effterfølgende, Nemlig

Østen Gaarden oc langt Østen Weyen Indtil En gammel grob, befindis 5½ tegter

Norden Gaarden oc Wester Weyen Indtil bem. grob 4½ tegter

Derefter beskrives disse markers dyrkningsforhold. Der nævnes Tanckier Marck nord for 'grobem'.

Blaabierg (et Stor Sandig Bierg) ud mod klitsiderne, hvor jorden fordærvs af flyvesand.

Til bem. Gaard ligger oc 6 Smaa Jordløse huuse oc staar paa Gaardens Grund, huoraf de 4 ere besat oc de 2 øde, oc kaldis Samme Huuse, Henneby, Oc effterdi de ere icke Aufslsgaarder, Saa er dennem aff Proprietarien bevilget En Deel af Gaardens Ager Jord at bruge, oc er samme Jord maalt under Gaardens Taxt. Bem. 4 Huuse beboes af

Niels Simonsen -
Niels Christensen -
Jens Pedersen oc
Niels Gardtere
De 2de Øde Huuse haffuer veret Sidt beboet af
Niels Pedersen oc
Simon Nielsen.

Skouf eller Unterschouf er Intet til Gaarden. Offuerdrifft Ingen. Tørffue- eller Klyens Gryfft Ingen enten til Gierdsel eller Ildebrand, mens maa Kiøbe Heede tørff til Ildebrand paa Andre Mar... oc hente det en for? Miil oc længer fra Gaarden.

Fischeri angaaende da haffuer Gaarden nogen Fischeri udi Fiilsøe oc Møllestrøm, af Skalle, Aboerer oc Giedder, oc undertiden nogen Brasen, Som dog for Omkostnings schyld Intet kand importeres.

Noch W. for Gaarden 5 Smaa Fischeparcker, Som brugis til att Sette Fische udi til at forbrugis effter haanden. Lader maahle paa Gaardens Mølle kaldis **Hennegaards Mølle, som beboes af Niels**

Madtzen.

Forschr. Mølle ligger Westen for Gaarden oc Er hiulet 3 Alen høy fra Axslen aff, 1 Allen høy fra Øyet oc ¼ All. tyck. Haffuer Sit Vandløb, som er underfald fra Fiilsøe, Vandets Dybhed udi Renden ¼. Oc kand undertiden bem. Mølle icke Maale formedelst Tyrcke om Sommeren, oc Tør Frost om Vinteren, oc befindis at Bagstrømmen er effterlagt med Sandflugt, Saa dend med Stor Arbeide oc omkostning tid effter Anden Aarligen schall Igiennem graffuis, om den schall brugis.

Ved Samme Mølle befindis oc En Aalekiste, som er ved Mayst - - -